

Európa története a színházak nyelvén

Kiállítás a bécsi Theatermuseumban

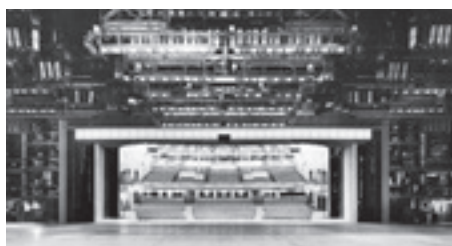
Hat európai színháztörténelmi múzeum állított össze egy utazó kiállítást, amely 2015-től 2017 végéig hat városban mutatkozik be, és a színháztörténeten keresztül beszél el Európa történetét. Varsó, Koppenhága, Bécs, München, Ljubljana és London nagy tematikus gyűjteményeinek közös projektje kilenc témakörre bontva, több mint 250 tárggyal és képpel illusztrálja az európai színháztörténet 2500 évének változásait.

A politikai-gazdasági folyamatokra vagy a hadtörténet eseményeire fókuszáló történelmi összefoglalóhoz képest ez az anyag egy különleges Európáról mesél, olyan földrésről, ahol a kultúra kölcsönhatásai minden politikai ellentétten, minden háborúskodáson felülemelkednek. A színház kontinensnyi története hűen tükrözi a társadalmak valódi karakterét, ami nem a politikában, hanem a kultúrában érhető tetten.

A tárlat 2015 októberétől idén márciusig a bécsi Theatermuseumban volt látható. Danie-

► Korabeli sajtóillusztráció a Ringtheater leégéséről, 1881

► Színpad-világítási keret a színpadról. Grosses Festspielhaus, Salzburg, 1960

la Franke bécsi kurátornő nem időrend szerint, hanem olyan nagyobb témakörökbe rendezte az anyagot, mint a mediterrán hatás, a vallás, a háború, a demokrácia, a nemzeti öntudat vagy a színházépítészet. A hat város mindegyike a maga színházi tradíciójában legerősebben élő karaktert tette hozzá az egészhez, a bécsieknél például a Ringtheater 1881-es leégése külön fejezetet kapott, mivel ez hozta magával az új színházi törvény megszületését, s vele a szigorú biztonsági intézkedéseket a már működő és a jövőben építendő színházakra nézve. Hamarosan Európa-szerte ilyen biztonsági szabályok léptek életbe, és ezek egyfajta általános, tulajdonképpen máig érvényes színházi sztenderdet honosítottak meg. Így lett a tragikus bécsi éjszaka az európai színházépítészet következő korszakának kiindulópontja. A Theatermuseum gazdag gyűjteménye a kiállításon belül a színházváros Bécs kultúrájáról adott képet, ahogyan a londoni, varsói és a többi részt vevő város is a saját színháztörténelmi momentumait emelte ki.

► A Wiener Hofoper vasfüggönye

A kiállítás a European Route nevű, több éve folyó munka része is, amely azzal a céllal jött létre, hogy a kevésbé ismert európai színháztörténet is bekerüljön a szélesebb közönség látóterébe, nem utolsósorban a kulturális turizmus szempontjai közé. A European Route of Historic Theatres 2007 óta Európa történelmi jelentőségű színházépületeit dolgozza fel a színházak iránt érdeklődő turisták számára. Az EU Kultúra 2000 program része volt a TACE kutatás¹, amelynek keretében öt közép-európai ország

(cseh, magyar, lengyel, szlovák, szlovén) színháztörténelmi intézetei együttműködésével színház-építészeti kötetet és világhálós adatbankot hoztak létre, tizenegy európai nyelven, fotókkal, színháztörténelmi különlegességekkel és az épületek részletes bemutatásával. Az adatbank itt látható: www.theatre-architecture.eu

GÖTZ ESZTER

¹ A hétköznapiakon túl – Színházépületek Közép-Európában. Kiállítás az OSZMI-ban. SZÍNPAD 2010/2. sz., 41. o.